

ſom der faktisk har foreligget i denne Sag, ſaa maatte vi ſige os ſelv, at det ikke vilde være muligt at tænke paa at ſaa Sagen gjenneført, hvis vi ſtiot vilde holde os til en fornyet Indſtilling om alle de Punkter, ſom vi tidligere havde faſtholdt. Det kom derfor til Overveieſe i Udvalget, om man ikke ved Smødeforret kunde ſaa ſaadanne Forandringer indførte i Lændſtingsforret, at det derved kunde blive modtageligt for alle Parter. Der viſtes af alle Medlemmer af Flertallet Iver for en ſaadan Smødeforret; der fremkom, ſom jo ogsaa er bemærket i Betænkningen, endogsaa Forret, om det ikke kunde være en Bet, ad hvilken man kunde mødes, at man indfrænkede Reformationen til at være mindre radikal, at man begrænsede Reformationen til at være en ſaadan Forandring i Skolen, at denne derved væſentlig bevarede ſit hidtilværende enſartede Præg, men at Loven dog kom til at indeholde ſaadanne Beſtemmelſer, at, om end de fremſkridt, der ſtete ved den, vare mindre ſtore, end man oprindelig havde tænkt ſig, de dog vare af den Art, at Alle maatte ſige, at det var ubetingede fremſkridt, Loven indeholdt. Forinden man imidlertid gik videre i ſine Forhandlinger, blev det jo nødvendigt at henvende ſig til den ærede Miniſter for at ſaa at vide, om han kunde gaa ind paa ſlige Modifikationer i Loven. Saavidt jeg i den Sammenkomst, ſom Delegerede af Udvalget i den Anledning havde med den ærede Miniſter, opfattede ham, udtalte han ſig ikke i og for ſig mod diſſe Modifikationer, men han mente kun, at efter det Standpunkt, ſom den nuværende Rigsdagsſamling var paa, kunde der ikke være Tale om at modtage nogen egentlig væſentlig Forandring, man maatte ſtille Spørgsmaalet ſaaledes, at det, der kom til at foreligge, maatte være enten Lovens Vedtagelſe i uforandret Stikkelſe, eller ogsaa maatte man vide, at Loven ikke kunde udkomme i denne Samling. Herefter blev Flertallet enig om, at det maatte være det Duſſeligſte at afſlutte Sagen for denne Gang med Vedtagelſe af en Dagsorden, ſaaledes ſom vi her have tilladt os at indſtille, og vi maatte ſaameget mere være enige derom, ſom det ſidd for os, at for denne Dagsorden

maatte ikke alene de Herrer kunne ſtemme, der hidtil have udgjort Flertallet og have ſtemt med os, men ogsaa alle de, ſom hidtil have ſtaaet tvivlſomme i denne Sag, ja maatte endogsaa troge af dem, der hidtil have været villige til at følge Mindretallet. Det er nemlig ſaaledes, at, hvis denne Sag ſkulde tænkes gjenneført i denne Samling, ſaa vilde det kun kunne ſte derved, at den ene Part blev fuldstændig overvældet, medens det dog her ſom i alle Forhold maa anses for det Duſſeligſte, at man kommer hinanden imøde paa en ſaadan Maade, at, om der end kan være mere eller mindre Glæde ved Loven hos de Forſkjellige, dog et temmelig ſtort Flertal ſlutter ſig om den ſom Noget, de kunne ønske gjenneført. Det har imidlertid ſtaaet for os ſaaledes, og jeg tror, at det maa ſtaa ſaaledes for de Fleſte, at denne Lov ikke kan gjenneføres i uforandret Stikkelſe i denne Samling, uden at den ene Part vil føle ſig aldeles overvældet, og denne Part vil dog ſelv om man tænker ſig Stillingen allergeſtigſt for dem, der ſætte Loven igjennem, blive et Mindretal, ſom grænder nær op til et Flertal; men naar det er Tilfældet, turde det være tvivlſomt, om det ikke for ſelve Reformationens Skyld netop er det Tjenligſte, at den udfættes, ſaa at vi ſenere igjen komme til at forhandle om den og til at prøve, om man ikke kan nærme ſig ſaaledes til hinanden, at Reformationen kan gjenneføres med ſtørre Sikkerhed. Det turde i modsat Tilfælde let blive Reſultatet, at, naar Reformationen nu gjenneføres her mod et ſtort Mindretal, ſaa vilde alle de, der ere blevne overvældede, ikke føle ſig knyttede til den anderledes, end at de jo ſnareſt muligt ville føle ſig opfordrede til at gjøre, hvad de formaa, for at ſaa nye Forandringer gjenneføres. Det turde maatte ogsaa være ſaaledes, at Enkelte af dem, der hidtil have ſagt Ja til Loven, dog ikke have opfattet dens Virkninger paa ſaadan Maade, ſom de i Et og Alt ville viſe ſig, og det turde derfor være, at ogsaa nogle af diſſe Medlemmer ſenere ville ſlutte ſig til Modſtanderne af den Tilſtand, der tilbeiebringes ved Loven; men i en Sag af en ſaa ſtor Vigtighed ſom denne, der angaar Un-